

Krvavec, naš znani zimskošportni center, in do Jezerskega, od koder lahko pridemo tudi na najvišje vrhove Kamniško-Savinjskih Alp. Besedilo in fotografije za brošuro je prispeval **Albin Vengust**, umetnostni zgodovinar, gornik in gorski reševalec, ki v uvodu priporoča Ljubljancanom čimveč izletov v bližnjo okolico mesta. Izdajatelj lahko pohvalimo, da je v kolofonu objavil vse odgovorne sodelavce pri tej brošuri, od članov uredniškega odbora, urednice, strokovnega recenzenta, obeh oblikovalcev do jezikovnega korektorja. Knjigi na pot pa je napisal turistični delavec **Niko Jerman**. V knjigi so poleg fotografij (po ena pri vsaki opisani točki) še štirje zemljevidi ljubljanske okolice z vrisanimi opisanimi potmi.

Ciril Velkorrh

Antologija Everesta

V založbi J. Berg je konec lanskega leta izšel nemški prevod izredne knjige besedil in fotografij z naslovom »Everest — 70 let človekovih drznih dejanj«. Avtor **Peter Gillman**, eden izmed vodilnih britanskih avtorjev o alpinizmu, je zbral dovolj poročil in fotografij za obsežno antologijo. Pričevanja ne predstavljajo samo slike sedemdesetih let alpinistične zgodovine na Everestu, ampak odsevajo tudi razvoj višinskih vzponov v tem stoletju na primeru najvišje gore na svetu. Iz objavljenih besedil spozna bralec neizmerno omamno moč, ki jo Čomolungma izžareva na gornike, da potem na njej preizkušajo vse svoje telesne in duševne moči in zmožnosti.

Peter Gillman je izmed več sto že objavljenih ali še neobjavljenih virov izbral najboljše dokumente. Vrsta piscev besedil in fotografov se razteza od prvih alpinistov iz legendarnih dvajsetih in tridesetih let, kot sta **George Finch** in **Howard Somervell**, prek **Sir Edmunda Hillaryja**, **Toma Hornbeina** in **Petra Boardmana** iz povojnih let do sodobnih alpinističnih osebnosti, kot sta, na primer, **Chris Bonington** ali **Doug Scott**. Skrbno zbran dodatek vsebuje statistiko Everesta, vseh

uspešnih vzponov na njegov vrh, vseh 485 vzponov od leta 1953 do konca leta 1992.

200 strani debelo knjigo bi lahko smatrali kot eno od najdragocenejših novih publikacij, ki se ukvarja s plezanjem po visokogorju, po najvišji od najvišjih gorá na svetu.

Likovna razstava gornika in alpinista

Alpinist in donedavni načelnik Gorske reševalne službe Kamnik **Cene Griljc** se je letošnjega februarja v kamniškem razstavišču Veronika prvič predstavil širši javnosti kot risar in slikar.

Slikarjev prirojen talent in kratko mladostno soočenje z likovno problematiko v Šoli za oblikovanje v Ljubljani, predvsem pa kasnejša srečanja z eksotičnim svetom Tibeta, Himalaje ali Alaske so v avtorju zbudila neustavljivo potrebo po likovnem izpovedovanju. Kot svetovni gorski popotnik, alpinist in raziskovalec, ki je obredel dobršen del visokogorskega sveta, je tako likovno zabeležil vtise s svojih potovanj, raziskovanj, vzponov in sestopov, srečanja z ljudmi in živalmi.

Če bi hoteli stilno opredeliti risarski in slikarski slog Ceneteta Griljca, bi bil še najbližji uporaben termin fotorealizem. Tudi sicer si je slikar pri svojem delu pomagal s fotografijo, saj v krutih polarnih ali visokogorskih vremenskih razmerah ni mogoče beležiti s skicirko. Sicer pa uporaba fotografij kot slikarskih predlog načelno ni nič slabega. Že od izuma fotografskega postopka dalje so si likovni ustvarjalci občasno pomagali s tem medijem. Poznane so fotografske predloge celo našega velikega impresionista **Riharda Jakopiča**. Znani slovenski »fotorealist«, izboren portretist in eden izmed naših najvidnejših sodobnih slikarjev **Rudi Španzel** je po uspešnem študiju na slikarski specialki ALU v postdiplomskem zagovoru javno obelodanil, da si v svojem slikarstvu občasno pomaga tudi s fotografijo.

Slikarski fotorealizem (ali tudi hiperrealizem) je nastal v šestdesetih letih predvsem v ZDA, od koder se je širil po svetu. Tudi likovno ustvar-

janje Ceneteta Griljca bi bilo lahko daljni odmev na takšen način slikanja, posebno še zaradi njegove svetovljanske eksotične tematike. Veristično preslikovanje danega motiva, pa tudi, če si avtor olajšuje delo s pomočjo fotografije, zahteva dobršno mero potrpežljivosti, zbranosti in koncentracije, ki je avtorju kot alpinistu in gorskemu reševalcu vsekakor ne manjka.

V svojem slikarstvu se Griljc vrača tudi k svojim koreninam v okolico rojstnega Kamnika. Tudi tukaj se zavzema za likovno perfekcijo, kar včasih zazveni kot odmev ali spomin na klasično tradicijo realističnega (in romantičnega) krajinarstva kamniških slikarjev **Matije Antona** in **Maksa Koželja**.

Cene Griljc v svojih slikah in še posebno risbah rad upodablja živali: polarne pse, volkove, medvede ali divje in eksotične živali. Te drobne, a tehnično izpiljene risbe in slike delujejo slejkoprej literarno pripovedno in bi bile silno zanimive odlične ilustracije, lahko tudi k avtorjevim besedilom, saj vemo, da ima slikar Cene Griljc tudi literarno žilico. Na otvoritvi omenjene razstave smo namreč ob glasbeni spremljavi slišali tudi odlomke iz avtorjevih alpinističnih zapiskov.

Dušan Lipovec

društvene novice

Borisu Zajcu v slovo

Na pokopališče Podkraj pri Velenju se je 11. januarja 1995 zgrnila množica ljudi. Prišli so od blizu in od daleč, sosede, delovni prijatelji, planinci in drugi po zadnje slovo od **Borisa Zajca**.

Zagledal je luč sveta dne 23. maja 1933 v številni družini pod obronki Dobrovelj. Tam je tudi odrasčal. Po končani osnovni šoli se je odločil za poklic električarja. Šolanje je dokončal v Črnučah in dosegel stopnjo kvalifikacije električar-delovodja. Zaposlil se je v Termoelektrarni Šoštanj. Opravljal je delo stikalca-dispečerja vse do upokojitve.

Kar kmalu se je včlanil v PD Šoštanj, katerega član je bil vse do smrti. Bil je velik prijatelj narave. Pogosto se je udeleževal društvenih izletov, na katerih je zmeraj našel nova prijateljstva. Veliko je prehodil — od Pohorja, Kamniško Savinjskih Alp, Karavank, Julijcev vse tja do Ankarana. Za prehojeno Slovensko planinsko versverzalo je prejel tudi značko. Velikokrat se je rad povzpel na Uršjo Goro, ki jo je lahko ugledal vsak dan že od doma. Ostale pa so še planinske poti, ki jih je želel prehoditi, vendar se mu želje niso uresničile. Ob mnogih poteh je občudoval planinsko cvetje, ki pa ga ni želel trgati. Vedno je rekel, naj uživajo ob cvetju tudi drugi.

Kljub svoji klenosti in poln zdravja je postal zrtev sodobnega cestnega vrveža, in to prav blizu svojega rojstnega kraja, kamor se je pogosto rad vračal.

Veliko nas je, ki se bomo spominjali prijatelja. Postali bomo ob njegovem zadnjem počivališču, pržgali svečo in rekli; »Hvala ti za vse, naš Boris!«

Odšel je Marjan Dobovičnik

Med planince iz Celja in okolice, ki se vsak ponedeljek zberemo v središču mesta, da se dogovorimo, kako je bilo in kako naprej, je kot strela z jasnega udarila vest, da našega prijatelja in strastnega planinca **Marjana Dobovičnika** iz Petrovc ni več med nami. Življenje se mu je izteklo med 5. in 6. februarjem pod hribom, ki ga je nad vse ljubil, pod Tovstim vrhom oziroma Celjsko kočo. Od Marjana smo se poslovili 10. februarja 1995 na celjskem pokopališču.

Stane Krempuš

V spomin: Lizika Baligač

V začetku januarja smo se prekmurski planinci poslovili od **Lizike Baligač**. Le nekaj dni pred novim letom smo ob obisku pri njej predzadnjič pokramljali. Kako so se ji zaiskrile oči, ko je pogovor nanesel na lanskoletne društvene pohode! Še vedno so ji bile znane posamezne značilnosti po gorskih poteh, dobesedno je podoživljala pohode, kot bi bila z nami. Zadnjič smo pokramljali z njo ob slovesu in še zadnjič obudili spomin na njeno dolgo prehojeno pot, polno lepih, a, žal, tudi grenkih spominov.

Skupaj sta začela z njenim in našim Mirkom-Dimekom. Kar malce čudno so ljudje gledali na to njuno začetno pot. Planinstvo — ljubezen do gora je bilo v takratnih časih početje drugačnih ljudi, zanesenjakov, katerih pa je gotovo zaslug, da se je planinstvo ohranilo na naših tleh. Razvijala sta planinsko misel in idejo, znala sta preliti duha, energijo in voljo v dejanja in tako sta pustila v planinstvu na našem območju neizbrisne sledi svoje biti. Težko je bilo uskladiti planinstvo in družinske obveznosti, vendar je bil dom tudi stalno pribežališče enako mislečih prijateljev in znancev. Uspelo jima je z njuno značilno skromnostjo in požrtvovalnostjo.

Leta 1968 je kruta usoda hotela, da so ji valovi Mure vzeli moža in hčerkam očeta. S podvojeno močjo se je spoprjela s težavami in problemi. Ostala je zvesta planinstvu. Njen dom je postal še bolj planinski. V najtežjih obdobjih delovanja društva je bil pododbor Beltinci s sedežem pri Baligačevih tisti, ki je predvsem zaradi njene vztrajnosti največ pomagal, da je društvo ponovno zaživelo. Zbirali smo se ob večerih, snovali načrte za po-

hode, njeni nasveti so bili vedno dobrodošli. Vedril nas je njen nasmeš. Za vsakogar si je vzela čas in dobro besedo.

Taka je ostala do konca in po tem se je bodo spominjali planinci po Sloveniji.

Za svoje dolgoletno delo v društvu je prejela bronasti, srebrni in zlati častni znak Planinske zveze Slovenije, kar pa še zdaleč ni zadostna zahvala za vse tisto, kar je storila za ideje planinstva na tej prekmurski ravnici.

Jože Ružič

Opremljanje klasičnih smeri po naših stenah

Komisija za alpinizem (KA) je v delovni načrt za leto 1995 uvrstila tudi akcijo opremljanja klasičnih smeri po naših stenah. V okviru te akcije bi opremili stojišča v klasičnih smereh s po dvema 10-milimetrskima svedrovčema, sidrišča za spuste ob vrvi in v nekaterih smereh zamenjali stare oziroma slabo zavrtane svedrovce.

S tem bi izboljšali varnost v pogosto plezanih smereh. V njih je že tako ali tako polno starih, rjavih in nezanesljivih klinov. Z ureditvijo stojišč v teh smereh bi olajšali tudi delo alpinističnih šol. Ne bi pa opremili smeri, ki imajo malo ponovitev (oziroma sploh še niso bile ponovljene) in so prav zaradi neopremljenosti bistveno težje od klasičnih smeri.

V ta namen namerava KA kupiti vrtni stroj in zadostno število svedrovcev. KA bo organizirala tudi seminar za vse, ki bi bili pripravljeni sodelovati pri opremljanju smeri. Le udeleženci seminarja bodo imeli pravico do uporabe vrtnega stroja. Tako bodo vsi svedrovci nameščeni kvalitetno in po enotnih kriterijih.

Po tem načrtu naj bi opremili stojišča v nekaterih smereh v Ojstrici, Dedcu, Vežici, Planjavi, Brani, Mali Rinki, Štajerski Rinki, Skuti, Štruci, Koglu, Dolgem hrbtu, Grintovcu, Storžiču, Debeli peči, Velikem Draškem vrhu, Triglavu, Špiku, Prisojniku, Nad Šitom Glavi, Mali Mojstrovki, Veliki Mojstrovki, Travniku, Šitah, Jalovcu in Novem vrhu.